

DATOS IDENTIFICATIVOS

Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte

Materia	Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte			
Código	P02G050V01203			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Profesorado	Porto Porto, Benjamín Rodríguez Teijeiro, Domingo Torres Outón, Sara María			
Correo-e	teijeiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Desde o punto de vista da historia, os obxectivos xerais que se pretenden alcanzar nesta materia consisten en achegar ao alumno/á o coñecemento dos fundamentos, conceptos, métodos, técnicas de traballo e ferramentas empregados pola ciencia histórica aplicados aos obxectos concretos que representan a actividade física e o deporte, de modo que sexan capaces de comprender que ambos constitúen unha forma específica de práctica que evoluciona ao longo do tempo e en relación coa sociedade concreta na que se desenvolve. A actividade física e o deporte son conceptos diferentes, pero conectados. Actualmente o deporte constitúe un "frito social total", caracterizado por unha complexa rede de relacións con outros subsistemas (cultural, económico, político, etc.). Por iso o deporte non é só unha actividade física, senón que está determinado polos significados sociais que a sociedade lle atribúe a esas prácticas. A Socioloxía, como ciencia do social, ofrece unha serie de teorías e metodoloxías útiles para explicar as relacións entre prácticas físicas, deporte e contorna sociocultural.			

Competencias

Código	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
B6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Identificar, enumerar e describir as principais etapas da evolución histórica da Actividad Física e do B1
Deporte e os principios conceptos, variable e perspectivas sociolóxicas (significados, interaccións B2
e institucións).

Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos B1
contextos históricos e sociais nos que se manifestan.

B4
B12
B25
B26

Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de
actividade socio-económica.

B1
B4
B12
B25
B26

Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas.

B1
B4
B12
B25
B26

Aplicar os principios básicos do razonamiento histórico á actividade física e o deporte: explicación
causal e contextualizada, tempo histórico e periodización, cambio e continuidade, etc.

B4
B6
B11
B12
B13
B25
B26

Discutir e implementar os coñecemento sociolóxicos en programas de actividade físico-deportiva.

B4
B6
B11
B12
B13
B25
B26

Contidos

Tema

Introdución teórica e metodolóxica	A actividade física e o deporte como obxectos de estudo da Historia e da Socioloxía. Tempo e tempo histórico. Perspectiva e metodoloxía sociolóxica.
A actividade física a través do tempo	Actividade física e cultura. Actividade física na Antigüidade Clásica. Das prácticas predeportivas ao deporte.
Xénese e desenvolvemento do deporte	Sociedade industrial e deporte. O modelo deportivo inglés. Difusión internacional do deporte.
O Movemento Olímpico	A época do positivismo. O fenómeno da mundialización e as asociacións internacionais. A obra do Barón de Coubertain. A configuración do Movemento Olímpico. Ideoloxía do movemento olímpico.
Sociedad, Cultura, Política y comunicación	Sociedade, cultura, normas e socialización. Significados socioculturais: corpo e xénero. Ideoloxías.
Institución, Estructura, Procesos e desviación	Interacción social e construción social da realidade. Cambio social: modernidade, posmodernidade e globalización. Novos valores e novas prácticas físico-deportivas
Cambio Social e novos valores na sociedade postmoderna	Cambio social. Modernidade e posmodernidade. Globalización. Novos valores e novas prácticas físico-deportivas. Apertura social das actividades físico-deportivas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	15	45
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	14	21
Seminarios	15	22.5	37.5

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	18	19
Informes/memorias de prácticas	0	8.5	8.5
Probas de tipo test	1	18	19

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que deberá desenvolver o estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminarios	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir a medida que se desenvolve a elaboración do traballo. Calquera outro tipo de dúbida ou problema que poida formular o alumno/a.
------------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Exame en forma de ensaio sobre os contidos da materia. Resultados do Aprendizaxe: Identificar, enumerar e describir as principais etapas da evolución histórica da Actividad Física e do Deporte e os principios conceptos, variable e perspectivas sociolóxicas. Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica. Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas. Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan.	25	B1 B2 B4 B12 B25 B26
Informes/memorias de prácticas	Informes, memorias ou exercicios realizados nas clases prácticas e seminarios. Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan. Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica. Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas. Discutir e implementar os coñecemento sociolóxicos en programas de actividade físico-deportiva. Aplicar os principios básicos do razonamiento histórico á actividade física e o deporte: explicación causal e contextualizada, tempo histórico e periodización, cambio e continuidade, etc.	50	B4 B6 B11 B12 B13 B25 B26

Probas de tipo test	Exame tipo test sobre os contidos da materia. Resultados do Aprendizaxe:	25	B1 B2 B4 B12 B25 B26
	Identificar, enumerar e describir as principais etapas da evolución histórica da Actividad Física e do Deporte e os principios conceptos, variable e perspectivas sociolóxicas.		
	Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica.		
	Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas.		
	Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan.		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Evaluación continua a través del seguimiento del alumno

Evaluación continua a través de la exposición de trabajos

Evaluación global del proceso de aprendizaje y adquisición de competencias y conocimientos.

Sistema de calificación RD 1125/2003 de 5 de septiembre, BOE de 18 de Septiembre. La calificación está basada en la puntuación absoluta, en escala 0-10 puntos. Una asignatura se considera superada a partir de 5. Matrícula Honor significa haber obtenido 10

Valorarase a calidade das actividades realizadas e o grao de participación e implicación. En concreto, a precisión conceptual, o nivel de elaboración de ideas, a crítica fundamentada, a organización persoal de ideas e contidos, a coherencia no discurso, a claridade expositiva, o coidado nos aspectos formais académicos e de presentación, o emprego de recursos metodolóxicos e materias.

Para superar a materia deberá obterse como mínimo un 5 (aprobado) nas dúas partes de que consta (Historia e Socioloxía). No caso de suspender unha parte na convocatoria de xullo no seguinte curso deberá cursarse de novo a totalidade da materia.

Na segunda convocatoria de exame (xulio) os alumno deberán presentar ou realizar aquelas probas que non superasen durante o curso académico.

No caso de alumnos non asistentes, deberán xustificar adecuadamente a causa ao comezo do cuadrimestre. Deberán realizar as mesmas probas, mais de maneira individual e non se terá en conta para a súa cualificación a presencialidade e participación.

As datas oficiais de exam poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado "Organización Académica".

Bibliografía. Fontes de información

García Ferrando, M., **Encuesta de hábitos deportivos de los españoles,**

Diccionario Crítico de Ciencias Sociales,

Taylor, S.J. & Bogdan, R., **Introducción a los métodos cualitativos de investigación.**, Paidós,

Anguera arguilaga, Mª T., **La metodología observacional en el deporte: conceptos básicos,**

Vázquez Montalbán, Manuel, **Fútbol. Una religión que busca un dios,** Debate,

Olivera Betrán J; Olivera Betrán A., **La crisis de la modernidad y el advenimiento de la postmodernidad: el deporte y las prácticas físicas alternativas en el tiempo de ocio actual,** Apunts: Educación Física y Deportes 1995, 41:10-29,

Martínez Barreiro, A., **La construcción social del cuerpo en las sociedades contemporáneas,** Papers 2004; 73:127-152.,

Maguire Joseph, **Un desafío al complejo deportivo-industrial: ciencias humanas, apoyo y servicio,** Lecturas: Educación Física y Deportes. Revista Digital 2004, nº 10.,

Maguire, J., **Globalización y creación del Deporte Moderno,** Lecturas: Educación Física y Deportes. Revista Digital 2003, 67.,

Jennings, Andrew, **Los nuevos señores de los anillos,** Ediciones de la Tempestad,

Hernández Mendo A; Maíz Rodríguez J. y Molina Macías M.I., **Debate conceptual abierto: violencia y deporte,** Educación Física y Deportes. Revista Digital 2004; 70,

González Aja, Teresa, **Sport y autoritarismo. La utilización del deporte por el comunismo y el fascismo,** Alianza,

Díaz Mintegui, C., **Deporte y construcción de las relaciones de género,** Gazeta de Antropología 1996; 12:12-25,

Buñuel Heras, A, **La construcción social del cuerpo de la mujer en el deporte**, Revista Española de Investigaciones Sociológicas 68, 1994: 97-117,

Barbero González, J.I., **Deporte-cultura-cuerpo: (el deporte como configurador de cultura física)**, Educación y Sociedad 1991, 9:169-178,

Giner, S.; Lamo de Espinosa, E.; Torres, C., **Diccionario de Sociología.**, Alianza Editorial,

Macionis, J.J. & Plummer, K., **Sociología (3ª edic.)**, Pearson Educación,

Hernández Sampieri, R; Fernández-Collado, C; Baptista Lucio, P., **Metodología de la investigación**, MacGraw-Hill,

García Ferrando, Manuel; Puig Barata, Núria y Lagardera Otero, Francisco (comps.), **Sociología del deporte (3ª edición actualizada)**., Alianza Editorial,

Massicotte, J.P. y Lessard, C., **Histoire du sport: de l'Antiquité au XIXe siècle**, Université du Québec,

García, S. y Ponce, J. (coords.), **Compendio histórico de la actividad física y el deporte**, Masson,

Penn, A., **Targeting schools: drill, militarism and imperialism**, Woburn,

Massengale, J.D. y Swanson, R.A. (eds.), **The History of exercise and sport science**, Human Kinetics,

Pastor Pradillo, **Fragmentos para una antropología de la actividad física**, Paidotribo,

Mason, T., **El deporte en Gran Bretaña**, Cívitas,

Durántez, C., **Las Olimpiadas Griegas**, C.O.E.,

Durántez, C., **Olimpia y los juegos olímpicos antiguos**, C.O.E.,

García Romero, F., **Los Juegos Olímpicos y el deporte en Grecia**, AUSA, D.L.,

Segura Munguía, S., **Los Juegos Olímpicos: educación, deporte, mitología y fiestas en la antigua Grecia**, Anaya,

Moradiellos, E., **El Oficio de Historiador**, Siglo XXI,

Barbero, J.I. (ed.), **Materiales de Sociología del Deporte**, Eds. de la Piqueta,

Bibliografía Complementaria,

Betancour, R. y Vilanou, C., **Historia de la Educación Física y el Deporte a través de los textos**, PPU,

Eliás, N. y Dunning, E., **Deporte y ocio en el proceso de civilización**, Fondo de Cultura Económica,

Mandell, R.D., **Historia cultural del deporte**, Bellaterra,

Bibliografía Básica,

Salvador, J., **El deporte en Occidente. Historia, Cultura y Política**, Cátedra,

Devís, J. (coord.), **Actividad Física, Deporte y Salud.**, INDE,

Recomendaciones
